

Pan Michał Kurtyka

Minister Klimatu

dot. trzech rekomendacji zdrowotnych do uwzględnienia w ramach konkluzji Rady Ochrony Środowiska „Poprawa jakości powietrza” (5 marca 2020)

Szanowny Panie Ministrze,

działając w imieniu Polskiego Towarzystwa Programów Zdrowotnych (PTPZ)¹, w trosce o poprawę jakości powietrza, mając na uwadze nasz udział w kampanii na rzecz czystego powietrza w Polsce w ramach koordynowanego przez European Public Health Alliance (EPHA) z siedzibą w Brukseli projektu „Reducing health harmful transport emissions in European cities” i zesztoroczne doświadczenia uczestnictwa w projekcie EPHA „Diesel & Health 2018-2019”, zwracamy się do Pana z apelem o uwzględnienie naszych trzech, poniżej wskazanych, rekomendacji w ramach konkluzji Rady Ochrony Środowiska Unii Europejskiej (the Environment Council of the European Union), podczas której zostaną uchwalone konkluzje Rady w sprawie poprawy jakości powietrza (*the Improvement of Air Quality*), która odbędzie się 5 marca br.

Na wstępie pragniemy zauważyć, że **literatura medyczna obejmuje obecnie ponad 71 000 studiów/wyników badań na temat szkodliwych dla zdrowia substancji zanieczyszczających powietrze².**

Zanieczyszczenie powietrza jawi się jako największe środowiskowe zagrożenie dla zdrowia, prowadzące do ok. 400 000 przedwczesnych zgonów rocznie w całej UE³. Stanowi ono wiodący czynnik ryzyka⁴ poważnych chorób przewlekłych, w tym raka, chorób układu krążenia i układu oddechowego. Nowe badania dowodzą również istnienie związku między zanieczyszczeniem powietrza, otyłością, cukrzycą i stanami neurologicznymi. Grupami szczególnie wrażliwymi są dzieci i osoby starsze.

Nasze rekomendacje:

1. **Niezbędna jest kalkulacja kosztów opieki zdrowotnej pozostających w związku z zanieczyszczeniem powietrza.** Według WHO koszty gospodarcze i społeczne dla miast europejskich i społeczeństwa są ogromne i wynoszą ponad 1 mld Euro rocznie⁵. Twierdzimy, że skoro jest możliwe

¹ www.ptpz.pl.

² European Respiratory Society: The Health Impact of Air Pollution. An expert report of the International Society for Environmental Epidemiology (ISEE) and the European Respiratory Society (ERS), 2019
<https://ers.app.box.com/s/81rilw1uyrj8kv24caowsy2hf7dv8nuz>

³ European Environment Agency (EEA). Air quality in Europe — 2019 report . EEA Report No 10/2019.
<https://www.eea.europa.eu/publications/air-quality-in-europe-2019>.

⁴ World Health Organization (WHO) – Regional office for Europe. Review of evidence on health aspects of air pollution –REVIHAAP Project Technical Report – 2013.
http://www.euro.who.int/__data/assets/pdf_file/0004/193108/REVIHAAP-Final-technical-report-final-version.pdf?ua=1

⁵ World Health Organization Regional Office for Europe (2015), Economic cost of the health impact of air pollution in Europe, 2015. Available from:
http://www.euro.who.int/__data/assets/pdf_file/0004/276772/Economic-cost-health-impact-air-pollution-en.pdf
appropriate <https://epha.org/ce-delft-health-impacts-costs-diesel-emissions-eu/>

ustalenie kosztów opieki zdrowotnej generowanych przez transport drogowy⁶, możliwe jest również skalkulowanie kosztów opieki zdrowotnej (ponoszonych przez system ochrony zdrowia) generowanych przez zanieczyszczone powietrze dla zrównoważenia systemów opieki zdrowotnej.

2. **Większość mieszkańców Europy mieszka w miastach.** Emisje oleju napędowego (Diesel), w szczególności generowane przez transport drogowy, w znacznym stopniu przyczyniają się do obciążenia budżetów przeznaczonych na zdrowie i ponoszenia kosztów zanieczyszczenia powietrza⁷. Ponad 40% tlenków azotu (NOx) pochodzi z transportu drogowego, z czego około połowa z pojazdów z silnikiem Diesla⁸. Ponadto ostatnie, niezależne testy laboratoryjne wykazały, że nowe samochody z silnikiem Diesla emitują ogromne ilości drobnych cząstek powodujących raka⁹.

3. **Zmniejszenie i poprawa jakości produkcji zwierzęcej może zmniejszyć ilość szkodliwych substancji wytwarzanych przez rolnictwo, w tym amoniak.** Wyższe standardy dotyczące dobrostanu zwierząt, stosowania antybiotyków, agroekologii i, w miarę możliwości, zasady produkcji wybiegowej, mogą prowadzić do zmniejszenia emisji amoniaku. Na istnienie związku między mniejszym spożyciem mięsa i zanieczyszczeniem powietrza zwraca także uwagę Europejska Agencja Środowiska (the European Environmental Agency)¹⁰.

Wymieniliśmy trzy powyższe rekomendacje, żeby:

1. podkreślić konieczność **włączenia analizy kosztów zdrowotnych do oceny skutków** polityk związanych z zanieczyszczeniem powietrza;
2. zachęcić miasta, stosownie do zakresu ich zadań i kompetencji, do wdrażania niezbędnych środków w celu **ograniczenia szkodliwych dla zdrowia zanieczyszczeń generowanych przez transport**;
3. odzwierciedlić znaczenie zmniejszenia i poprawy jakości produkcji zwierzęcej dla obniżenia szkodliwych dla zdrowia zanieczyszczeń powodowanych przez rolnictwo, w szczególności amoniak.

Polskie Towarzystwo Programów Zdrowotnych wyraża gotowość do współpracy z **Panem Ministrem** w celu przygotowywania konkluzji Rady w sprawie jakości powietrza i oferuje wsparcie dla tworzenia zdrowej planety zdrowych ludzi.

Z wyrazami szacunku,

Piotr Popowski – Przewodniczący Towarzystwa

(dokument podpisany elektronicznie)

Do wiadomości:

-Minister Zdrowia - Pan Łukasz Szumowski

⁶ Patrz - Polska <https://epha.org/ce-delft-health-impacts-costs-diesel-emissions-eu/>

⁷ ⁷ hurston, G and Newman, J.D., The Lancet, Walking to a pathway for cardiovascular effects of air pollution, Volume 391, No. 10118, p339–349, 27 January 2018

⁸ Anenberg, S. et al, Nature, letter : Impacts and mitigation of excess diesel-related NOx emissions in 11 major vehicle markets, Nature volume 545, pages 467–471 (25 May 2017)

⁹ <https://www.transportenvironment.org/news/new-diesel-cars-linked-tiny-cancer-causing-particles-are-invisible-law>

¹⁰ State and Outlook 2020 report <https://www.eea.europa.eu/soer-2020>.